



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Provinciæ Paraquariæ Societatis Jesv

Techo, Nicolas

Leodii, MDCLXXIII.

Cap. 2. CLaudius Aquaviva jus Provinciæ Paraquariæ concedit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38528

Romana rediisset, Quitensibus, Novo-granaten-sibusque domiciliis; Didacum vero Alvarez de Paz Tucumanensi regioni, cum additione supradictorum Collegiorum, concessio utriusque Vice-provincialis titulo, praeferret. Quas litteras ipsi Didaco Torrez in Peruviam renavigaturo perferendas jam tradiderat.

CAPUT

II.
Claudius
Aquaviva
jus Provin-
ciae Para-
quariae con-
cedit.

Claudii
Aquaviva
Epistola.

Mutae con-
siliium.

Paraquaria
Provinciae
latus cum
Aethiopicis
Episcopati-
bus compa-
ratur.

Aquaviva
Coelitus il-
lustratur.

Didaci Tor-
rez prudentem
consiliium.

Didacus
Torrez in
suspicionem
vocatur.

ANTEQUAM Didacus Torrez Gadibus solveret, alias litteras Romam accepit, quibus prima mandata contrariis jussis revocabantur. Causa revocandi fuit ea, quam ipsemet Claudius Aquaviva suis litteris inseruit, quarum exemplar hic addere non pigebit. *Mirabitur, inquit, Reverentia vestra insolentiam facti, quod cum ego litteris tibi Romae traditis partitionem Provinciae Peruvanae, à Visitatore delineatam, ratam habuissem, jam ex parte irritam velim. Ratio mutandi consilii fuit, quod post discessum hinc tuum, è Paraquaria Tucumaniâq; multas litteras acceperim virorum plane gravium multis verbis conquerentium, immensas Paraquariae Provincias cum irremediabili animarum jacitura ab Societate deseri, rogantiumq; per Sacra omnia, ne id ego aliquando permittam. Re igitur Deo per me & alios serio commendata, auditis Assistentium meorum sententiis, mihi visum est, sine detrimento Societatis, eorum postulatis melius consultum iri, si ex Paraquaria, Tucumaniâq; nova Societatis Provincia, ab Peruvana omnino independens, erigatur: cui ego Te fundandae, regendaeq;, cum Provincialis titulo, attribuis tibi ex subsidiariis Sociis quindecim, legitime constituo. Reliqua, quae ad hanc rem pertinent, ex litteris Provinciali Peruvano à me scriptis, in Peruvia referes. Haec Claudius.* At Bartholomaeus Perez, pro Hispania Societatis Assistentens, in eandem sententiam eidem scribens, monebat ne onus impositum deprecaretur, nec vereretur aliquam notam incurrere, quod contra Peruanorum comitiolum postulata, dignitate elevatus, Romam Procurator in Provinciam rediret; cum Paraquariae Provincialatus videri possit comparandus cum Aethiopicis Episcopatibus, laboris plurimum, dignitatis vero nihil, praeter nomen, habentibus. Deinde secreto addebat, Chuquisacanum, Porosinumque Collegia, unde novellae ac pauperi Paraquariensi Provinciae decus, & subsidia rerum temporalium peterentur, non difficulter ab Praeposito Generali, si insinualet, impetraturum: nec defutura alia novae Provinciae auxilia, quod eam Claudius Aquaviva, tanquam consilii sui prolem respiceret. Porro Paraquariam idcirco Claudii prolem Bartholomaeus Perez vocabat, quod passim crederetur caelesti lumine illum fuisse illustratum, ut Paraquariae jus Provinciae concederet. Nam cum ad Sancti Andreae tyrocinium lumen caeleste petiturus pro tanta re decernenda secessisset, post octiduanum secessum, insolito quodam vultus ardore ita Assistentes suos perstrinxit, atque in sententiam suam traxit, nihil ut dubitarent, Paraquariae in Provinciam erigendae rationem caelitus Claudio fuisse revelatam. Quam rem non unis litteris Bartholomaeus Perez, Assistentens, restatam reliquit. Didacus Torrez, acceptis litteris, Generalem monet, commodum sibi videri, si, Porosino, Chuquisacensi que Collegiis, Peruvanae Provinciae relictis, Chilense regnum Tucumaniâ Paraquariaeque neereretur; ex his regionibus novam Provinciam confici posse. Causa hujus consilii erat, quod vir in salutem Indorum intentus, prudenter subverebatur, ne amplâ illâ Collegiorum Peruanorum specie illecti plerique Socii, ad parvas urbes, aut squalida Indorum Oppida, refrigescerent, ut sit, spiritu, aegre abstrahi se sinerent. His rebus perfectis, Didacus Torrez in Indiam prospere renavigavit. Ubi Limam tenuit, referata Praepositi Generalis litterae ansam praebere Patribus ab se invicem dissentientiis; unis Aquavivae primis litteris, aliis postremo decreto standum esse affirmantibus. Plerique in suspicionem Didacum Torrez vocabant, quasi non sincerè Provinciae Peruvanae res ex comitiolum placitis, sed ex privato judicio Romae procurasset, authorque fuisset contra gravissimorum Patrum, adeoque ipsius Visitatoris judicium, Paraquariae in Provinciam independentem erigendae. Qui, quamvis sui purgandi ergo multa in medium adferret, tamen in dissentientium opinionum varietate, & quia in executione ultimorum mandatorum plura essent, quae requirerent Praepositi Generalis explicationem. Interim dum nova responsa Romam expectantur, ex vi

primarum

primarum litterarum, Didacus Torrez fundandæ, regendæque Quitensî Vice-provinciæ; & Didacus Alvarez de Paz ad Collegia Australia, Tucumania obversa, cum Vice-provincialis titulo amandantur. Biennio in his rebus exacto, tandem Claudii Aquavivæ litteræ in Peruviam perferuntur, quibus significabat, eam demum mentem esse suam, ut ex Australioribus America regionibus, nova ac independens Provincia erigeretur, eique gubernandæ, ac condendæ, Didacus Torrez sine ulla tergiversatione, ductis è Peruvia aliquot Sociis, præficeretur. Nam quamvis immensa illa terrarum vastitas magnis urbibus careret, justorum Collegiorum capacibus; tamen sperabatur futurum, ut urbium parvitas, Apostolicis ad Barbaros expeditionibus, abundè compensaretur. Quod felix itaque, faustum, fortunatumque sit, anno millesimo sexcentesimo septimo, Paraquariam, Tucumaniam, & Chitense regnum, amplissimas ad Austrum regiones, utroque mari conclusas, octingentis & quinquaginta leucis in longum latitudine variâ protensas, tribus Prætoribus Regiis administratas, sub nomine Provinciæ Paraquariæ eo sine præcipuè complexa Societas est, ut quidquid Barbarorum in antris, in nemoribus, in paludibus & alibi delitesceret, perferretur, & ad humanitatem, Christi que fidem, necnon ad Regis Catholici imperium, traduceret: quod ut ordine fieret, Didacus Torrez, novus Provincialis, legitimis litteris instructus, è Quitensî Provincia, quam pro Societate fundaverat, magnis itineribus Liniam, Præregis sedem, terrâ, mari que contendit. De quo, quoniam mihi toties dicendum occurreret, libet aliqua præfari, ortumque illius, educationem, gesta, munera ante initam Provinciam, breviter & carptim explicare, ut ex laude tanti Capituli, subjecta membra claritudinem accipiant.

DIDACUS Torrez patrem habuit Didacum Bolum, claræ originis, è montibus Burgensibus, à proavis ductæ; sed Beneventi in Castella veteri natum: cujus dotes adèd in excello fuere, ut pro Comite-stabuli Castellæ Beneventum, patriam suam, & interjecto tempore, Montis Regalis oppidum, integro semper tantorum principum favore, cum Præfetti titulo gubernârit. Mater ejus, spectatæ virtutis fœmina, insignis sub Carolo Quinto centurionis filia, post mariti & quatuor prolium obitum, cum duabus filiabus superstilibus, Sanctæ Theresiæ institutum arripuit, & claris virtutibus ornavit. Talibus progenitoribus Didacus noster, anno sesquimillesimo quinquagesimo, Villalpandi ortus, ubi per annos licuit, primis litteris, in patriâ primùm; tum Salmantiçæ sub patris Sacerdotis tutela, operam navavit. Ibi dum, ut decebat amplæ domus unicum hæredem, omnibus disciplinis excolitur, ad hæreditatem filiorum Dei, minimo, quàm posset, periculo ineundam, animum adjecit. Igitur iis, quæ primas apud pueros obtinent, contemptis, cœpit Exhomologesim frequentare, sacræ Mensæ multoties assidere, latera nuda serolis cingulis constringere, inediâ se macerare, flagellis in corpusculum sævire, & alia severioris vitæ imitamenta tantâ contentione peragere, ut immoderatione valetudinem profligasse creditus sit. Ejus patruus, suspicatus, ea nimia, ut ipse aiebat, pietatis exercitia, è schola Sociorum Jesu, quos frequentabat, prodire, & quædam præludia esse religiosæ vitæ ineundæ, puero hominum Societatis consortium interdicit, & in non obtemperantem severè animadvertit: adhuc perseverantem ad parentes, Palentiæ tum degentes, domesticis illecebris ab severioris vitæ consilio abstrahendum postliminiò remittit. Nec diu fuit cum sese obtulit occasio, cum in Vallisoletanam Regis Catholici aulam transferendi. Vallisoletidum honorarius cliens in domo principis viri, magnam Reipublicæ partem administrantis, degit, ita herum corporis & animi dotibus sibi devinxit, ut facilè favoris primas tulerit: adèd ut nobilis admodum matrimonii, & honestissimi officii spes ex propinquo ei ostentata sit. Quod utrumque indubiè inivisset, nisi Deus juvenem, sæcularibus curis jamjam irretiendum, hoc maximè modo abstraxisset. Herus ille, Regi quàm Deo gratior, turpibus amoribus serviebat; nec erat, qui auderet potentis viri impetum refrænare. Unus tamen, rarò in principum domibus exemplo, Didacus noster, schedâ in manus datâ, officii Christiani hominem

Paraquaria
Provincia
initium.

1607.

Didacus
Torrez, pri-
mus Para-
quariæ Pro-
vincialis.

CAPUT
III.

Didaci Tor-
rez vitæ
primordia
& gesta in
Indiis.

Primum
Magistratus.

Parentes.

Educatio.

Hericum
factum.